

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนรอบกว๊านพะเยาในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ

ชื่อผู้เขียน นางสาวสุกัญญา เรือนสอน

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิทย์ รุ่งวิสัย	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ สุนทรเกษม	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมหมาย เปรมจิตต์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบุกรุกพื้นที่ที่กว๊านพะเยา กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนรอบกว๊านพะเยาในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนรอบกว๊านพะเยาในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ

วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อม ที่อยู่ติดกับกว๊านพะเยาที่สามารถให้ข้อมูลได้และอาศัยอยู่ในหมู่ที่ 2 บ้านสันตันผึ่ง หมู่ที่ 3 บ้านสันหนองเหนียว หมู่ที่ 11 บ้านแท่นดอกไม้ หมู่ที่ 14 บ้านร่องห้าป่าจำลา และหมู่ที่ 15 บ้านร่องห้าเหนือ โดยอาศัยจากประชากรตัวอย่าง หมู่ละ 15 ครัวเรือนและแบ่งเป็น 3 กลุ่ม (กลุ่มฐานะดี 5 ครัวเรือน กลุ่มมีฐานะปานกลาง 5 ครัวเรือน และกลุ่มฐานะยากจน 5 ครัวเรือน รวม 75 ครัวเรือน จากประชากรทั้งหมด 1,031 ครัวเรือน) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้สภาพการบุกรุกพื้นที่ที่กว๊านพะเยาอยู่ในระดับปานกลางที่จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33
2. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการบุกรุกพื้นที่ที่กว๊านพะเยาที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนกลุ่มตัวอย่างในการร่วมวางแผนตัดสินใจและเฝ้าระวังป้องกันการบุกรุกพื้นที่ที่กว๊านพะเยายังอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน
จะเห็นว่าสภาพการบุกรุกพื้นที่ที่กว๊านพะเยา กระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้าใจปัญหาอุปสรรคการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ พร้อมกับร่วมวางแผนตัดสินใจและการเฝ้าระวังป้องกันการบุกรุกพื้นที่ที่กว๊านพะเยายังอยู่ในเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เข้าไปใช้ประโยชน์โดยตรงจากกว๊านพะเยา และมีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนคือจะให้ความสนใจมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากกว๊านพะเยาโดยตรง และไม่เป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรใดในชุมชนจะมีส่วนร่วมในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ที่กว๊านพะเยาในระดับน้อย

Independent Study Title	Participatory Process of Kwan Phayao Community for Protecting Public Land Encroachment	
Author	Miss Sukanya Ruanson	
Master of Art	Man and Environment Management	
Examining Committee	Assoc. Prof. Dr. Suvit Rungvisai	Chairman
	Asst. Prof. Dr. Suthep Soonthorpasuch	Member
	Assoc. Prof. Sommai Premchit	Member

ABSTRACT

This research is designed to study Kwan Phayao public land encroachment and to study participatory process of Kwan Phayao Community in protecting against the encroachment, including the factors related to their participation in such protective measures.

It is a quantitative study. Its sampling units consists of communities in Tambon Bantom Administrative Organization area nearby Kwan Phayao, who live in Moo 2 Ban San Tonphueng , Moo 3 Ban San Nong Niao, Moo 11 Ban Tan Dok Mai, Moo 14 Ban Rong Ha Pa Chamcha, and Moo 15 Ban Rong Ha Neuq. From among those villages, 15 households are drawn from each village and all of them are divided into 3 groups (5 households from the comparatively wealthy group, 5 from the moderate group, and 5 from the poor group, totaling 75 households derived from a total of 1,031 households). Data collection is based on questionnaire, interview, and observation.

The results of the study were as follows :

1. About 40 sampling units or 53.33 percent of the total come to know moderately about Kwan Phayao public land encroachment.

2. The sampling unit who have participated in protecting process also know moderately about the problem in receiving information on Kwan Phayao public land encroachment, which has affected their lives.

3. The factors related to the sampling community's participation in planning, decision making, and protecting against Kwan Phayao public land encroachment abound moderately as well.

.It can be seen that the community's participatory process in realizing problems and receiving information, including participation in planning, decision making, and protecting against the above-mentioned encroachment is confined to only those who enjoyed benefits directly from Kwan Phayao and those who have relationship with the sampling unit who are members of certain organizations in community. That is, they are more interested in the so-called problem than those who have not partaken any benefits from Kwan Phayao. Additionally, those who have never joined any organization show a lesser interest in participation in protecting against the aforesaid encroachment.